

Vergaderjaar 2008–2009

27 562

Verstedelijkingsbeleid tot 2010

Nr. 35

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR WONEN, WIJKEN EN INTEGRATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 juni 2009

In het door de Commissie van Wonen, Wijken en Integratie toegezonden rapport (2009Z00627/2009D04873) concludeert het RIGO dat de plannen van gemeenten in de regio's rond de Noordvleugel tot een overmaat aan woningbouw leiden, omdat deze plannen geen rekening zouden houden met de aanzuigende werking van de bouwopgave van 150 000 woningen in 2010–2030 in de Noordvleugel. Hierbij ontvangt U van mij – mede namens de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu-beheer – de gevraagde reactie op de conclusie in dit rapport.

Naar mijn opvatting kan deze conclusie niet uit deze studie volgen, omdat de gehanteerde uitgangspunten en de gevolgde redenering onjuist zijn. Ik heb – kort samengevat – de volgende bezwaren bij de studie:

- De studie is gebaseerd op slechts fragmentarische informatie over de gemeentelijke plannen (maar voor een deel van de gemeenten en voor een deel van de periode).
- De studie gaat uit van de verkeerde premisse dat de bouwopgave van 150 000 woningen in de prognoses van het Rijk *tot gevolg* zou hebben dat huishoudens uit omliggende regio's naar de Noordvleugel toestromen. De relatie ligt in feite omgekeerd: juist *omdat* te verwachten is dat huishoudens (vanwege werk en opleiding) willen toestromen naar de Noordvleugel, moeten er 150 000 woningen gebouwd worden.
- De studie gaat uit van de foute veronderstelling dat gemeenten buiten de Noordvleugel te veel bouwen als ze voor de «eigen behoefte» (migratiesaldo nul) of meer bouwen. Het ruimtelijk beleid biedt gemeenten juist de mogelijkheid om te bouwen voor tenminste de «eigen behoefte».

In de bijlage is een nadere toelichting opgenomen.

Mijn reactie neemt niet weg, dat het goed is de voorgenomen woningbouwopgave in de betrokken regio's binnen en buiten de Noordvleugel onderling af te stemmen en regelmatig te toetsen aan de meest actuele woningbehoefte prognoses. Bovendien is het belangrijk om de

bouwplannen te toetsen aan de in het ruimtelijk beleid vastgelegde uitgangspunten, met betrekking tot de bundeling van de verstedelijking en het bouwen voor de natuurlijke bevolkingsaanwas buiten de stedelijke gebieden (migratiesaldo nul).

Het ambtelijk en bestuurlijk overleg in het kader van het MIRT en de verstedelijkingsafspraken 2010–2020 vormt voor de afstemming en toetsing van de woningbouwvoornemens voor deze periode een goed kader.

Ik wijs u er verder op dat het rijksbeleid met betrekking tot het benodigd aantal te bouwen nieuwe woningen in het kader van de verstedelijking voorziet in het maken van nadere, bestuurlijke afspraken voor de periode tot 2020. Over de nieuwbouwopgave voor de periode 2020 tot 2030 zullen voorlopig nog geen – bestuurlijke – afspraken worden gemaakt.

Ik verwacht u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie,
E. E. van der Laan

BIJLAGE

Het RIGO wijst op een «dubbeltelling» van de woningbehoefte voor de Noordvleugel en de omliggende regio's, omdat de omliggende gemeenten geen rekening zouden houden met de aanzuigende werking van de bouwopgave in de Noordvleugel.

Dubbeltelling treedt volgens het RIGO op als een gemeente wil bouwen voor de eigen behoefte (migratiesaldo nul). Daarbij wordt aan een aantal zaken voorbij gegaan:

- een gemeente kan binnen een regio een opvangfunctie vervullen, bijvoorbeeld binnen de Kop van Noord Holland, en zo voor meer dan de eigen behoefte bouwen; de bouwopgave moet dus altijd in regioverband beoordeeld worden;
- vestiging uit andere regio's (van buiten de Noordvleugel en overige delen van de Randstad)
- vestiging uit het buitenland (buitenlandse migratie).

Deze factoren kunnen er toe leiden dat de nieuwbouwbehoefte in een gemeente (of zelfs regio) boven de «eigen behoefte» uitgaat, samen met de interactie met de Noordvleugel.

De «kip-en-ei» relatie tussen bouwopgave en woningbehoefte ligt wat genuanceerder dan het RIGO aangeeft. Het RIGO stelt dat de bouwopgave van 150 000 woningen door de aanzuigende werking een overeenkomstige groei van het aantal huishoudens tot gevolg heeft. De causaliteit wordt hier verkeerd beoordeeld. De prognose van 150 000 woningen (uit het HRT-scenario van de Nota Ruimte en getoetst aan Primos 2005) is juist afgeleid uit (onder andere) de structurele migratiestromen van en naar de Noordvleugel. Dit zijn de stromen over langere afstand die weinig afhankelijk zijn van de woningbouw en meer samenhangen met werk- en opleidingsmotieven en dergelijke. De berekende woningbehoefte is op een wat hoger schaalniveau (woningmarktgebieden) tamelijk onafhankelijk van de woningbouw. De bouwplannen voor de regio's – zoals in dit geval de Noordvleugel en de omliggende regio's kunnen dus heel goed getoetst worden aan de berekende woningbehoefte in een prognose als Primos. Voor individuele gemeenten is deze vergelijking (zoals het RIGO doet) niet zinvol omdat daar wél een sterke interactie tussen woningbouw en huishoudensgroei bestaat (binnen het eigen woningmarktgebied).

De informatie die het RIGO heeft over gemeentelijke plannen is fragmentarisch: maar voor een deel van de gemeenten en voor een deel van de periode 2010–2030. Zoals gezegd heeft de vergelijking van plannen en behoefte voor afzonderlijke gemeenten geen zin. De conclusie dat er sprake zou zijn van een overmaat aan plannen rond de Noordvleugel is dan ook niet terecht.